

Ulusalçılık, Laiklik ve Demokrasi

İçeriği Yazan: [Mehmet ÇAĞIRICI](#) [1] Zaman: Per, 07/02/2013 - 12:58

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

Mecliste “yeni Anayasa” yazımı ile görevli Uzlaşma Komisyonu üyesi BDP Milletvekili Altan Tan, “**açılım**” sürecinin başarıya ulaşması için “**ulusalcılığın**” ortadan kaldırılması gerektiğini söyledi.

“Barış” konusunda PKK’yı ikna edebileceğini iddia eden sinema sanatçısı Ayşen Gruda, “**onlara masal bile anlatsam beni dinlerler**” saflığı ile “**Dövüşe dövüşe değil masa başında konuşa konuşa halletmemiz gerekiyor!**” diyerek AKP hükümetinin terörle mücadeleyi terk edmesini ve onunla müzakere etme politikasını destekliyor.

Öte yandan Başbakan Erdoğan’ın talimatıyla MİT üzerinden yürütülen Hükümet-PKK görüşmelerde asıl pazarlığın “Yeni Anayasa” da odaklaştığı artık iyice ortaya çıkmıştır. PKK yönetici Mustafa Karasu’nun PKK’nın Avrupa’da yayınlanan Yeni Özgür Politika gazetesinde yer alan yazısında PKK’nın Anayasadan “**Türk**” kavramının çıkarılması ile **asla yetinmeyeceğinin** altını çizmektedir.

Bütün bu süreçlere paralel olarak Başbakan Erdoğan da Uzlaşma Komisyonu’na Mart 2013 sonuna kadar Yeni Anayasa yazımının bitirilmesi için süre vermektedir. Aksi takdirde, AKP’nin mecliste uzlaştığı bir partiyle ve kendi Anayasaya tasarısıyla yola devam edeceğini ilan etmiştir.

Kendisi bir hukukçu olmayan, geçmişte yasadışı dinci örgüt İBDA-C’nin yayın organı Baran Dergisi’nin Ankara Temsilciliğini yapan Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç, “Türkiye’de İfade ve Medya Özgürlüğü Konferansı” nda yaptığı konuşmasında Türkiye’de **geçmişteki laiklik uygulamasının, demokrasinin bütünlüğünü bozacak biçimde** olduğunu iddia etmiştir.

Görüldüğü gibi, yeni yıl ile birlikte gerici ve bölücülerin Atatürk Milliyetçiliği(Ulusalçılık) ve laiklik gibi Atatürkçü Cumhuriyet değerlerine saldırıları yoğun bir biçimde sürmektedir. Üstelik bütün bu saldırılar da hep “**Demokrasi**” kisvesi altında yapılmaktadır.

Demokrasi’nin temeli; düşünce, ifade, basın ve örgütlenme **özgürlüğünün** egemen olduğu **ulusal kardeşlik** ortamında ırk, köken, dini inanç, cinsiyet vs. gibi yurttaşlar arasında fark gözetmeksizin **eşit ve genel** olan seçme ve seçilme hakkına dayanır.

Bir ulus devletin ayırım yapmaksızın bütün yurttaşlar için geçerli olan **eşit ve genel** seçme ve seçilme hakkının güvencesi ise anayasa ve yasalarla hukuken yazılı metinlerle formüle edilmiş, ulusal çapta yurttaşlık **hak ve özgürlükleri** ve **laiklik** ilkesidir.

Her ulusun anayasası; o **ulusun adını** açık ve tarihsel bir kavramla ifade ettiği gibi, yurttaşlık tanımını da yoruma gerek kalmayacak bir biçimde **net** olarak tanımlar.

29 Ekim 1923'te cumhuriyeti ilan ederek kurulan Türkiye Cumhuriyeti devleti, ulusal bir devlettir ve bu devleti **"Türk" adında** bir millet(ulus) kurmuştur. Bu devletin kuruculuğuna önderlik eden M. Kemal Atatürk; Türk Milleti(Türk Ulusu) kavramını da **"Türkiye Cumhuriyeti devletini kuran ahaliye Türk milleti denir"** biçiminde tanımlamıştır. Görüldüğü gibi bu tanım vatandaşlar arasında etnik, dinsel veya cinsiyet bakımından hiçbir ayırım yapmamaktadır. Dolayısı ile Türk Milleti(Türk Ulusu) kavramı ülkemizde yaşayan ve üzerinde Türkiye Cumhuriyeti kimliğini taşıyan **herkesi** kapsamaktadır.

Demokrasinin temel direği olan **eşitliği**, Türk vatandaşları arasında dini inanç bakımından güvence altına alan ilke **laiklik**dir. Vatandaşlık, birey ile devlet arasında var olan hukuki bir ilişkidir. Eğer devlet bir kurum, bir örgüt olarak anayasa, yasa, yönetmenlik vs. gibi yönetim kurallarını belli bir inanç, belli bir mezhebe dayandırır, o zaman bu devlet ister istemez kendisine üye olan vatandaşlar arasında ayırım yapmış olur. Çünkü devletin kendisine esas aldığı dini inancın veya mezhebin taraftarı olan yurttaşlar ayrıcalıklı veya avantajlı, diğer dinden veya mezhepten olanlar ise mağdur duruma düşmüş olacaklardır. **Laiklik ilkesi** gereği, dini inançlar karşısında tarafsız ve bağımsız olan devlet, böylece kendi yurttaşları karşısında da - onlar birey olarak hangi inançtan olurlarsa olsunlar- eşit mesafede olmak zorunda kalacaktır.

Dini açıdan yurttaşlarla devlet arasında Laiklik ilkesinin güvence altına aldığı **eşitlik** işlevini; etnik köken, ırk ve kültürel alanlarda ise **ulusalcılık ilkesi** yerine getirir. **Ulusalçılık ilkesi** 'ne göre bir ulus devletine yurttaşlık bağı ile bağlı olan her birey; kökenine, sülalesine, ırkına, ait olduğu etnik halk grubuna bakılmaksızın **aynı hak ve özgürlüklere** sahip olurlar. Türkiye'de **ulusalcılık** ilkesi 1982 Anayasa'nın giriş bölümünde **"Atatürk Milliyetçiliği"** olarak adlandırılmıştır.

Öte yandan bugün gerici ve bölücüler tarafından Anayasamızdan çıkarılmaya çalışılan **"Türk"** kavramı, **tarihsel ve siyasi** bir kavramdır. 1908 ve 1923 Türk devrimleri öncesi "etnik" köken anlamını taşıyan "Türk" kavramı, bu devrimci süreçlerle birlikte **"ulusal"** bir **kimliğe** kavuşmuştur. Yani çağımızda artık **"Türk"** sözcüğü bütün dünyada ve ülkemizde değişik etnik gruplardan oluşan, değişik inanç taşıyan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için kullanılmaktadır.

Cumhuriyet devriminin hukuki metinlerinde "Türk" kavramı kullanılırken, bu kavramın etnik anlamda algılanmaması için genellikle bilinçli olarak „Türk Milleti“ biçiminde isim tamlaması olarak yer verilmiştir.

Ulusal kimlik, bir ulus devletin vatandaşlarının geçmişten gelen etnik ve inanç özelliklerine göre **yurt içinde "genel ve toplumsal"** nitelik taşıırken, **yurt dışında ayırt edici temel bir özelliktir**. Buna karşılık etnik köken veya dinî inanca bağlı **kültürel kimlik** ise ulusal kimliğe göre **yurt içinde "bireysel"** bir nitelik taşıırken, **yurt dışında** siyasi olarak önemsizdir.

Ancak bu her iki kimlik birbirini dışlayamazlar. Tam aksine birbirini tamamlarlar ve iç içe bulunurlar. Çünkü bugün dünden ayrılmaz. Yani bugünün ulusal kimliği, dünün kültürel köklerini ve değerlerini içinde taşır. "Bireysel" kültürel kimlik, "toplumsal" ulusal kimlik içinde saklanır ve korunur. Siyasî bağlamda esas olan, belirleyici olan, birleştirici ve bütünleyici olan **ulusal** kimliktir.

Şimdi biraz da ulusal kimlikle etnik kimlik arasındaki ilişkiye tarihsel süreç içinde **"ilericilik"** açısından bakalım. Topluma geçmişten kalan ve "bireysel" bir nitelik taşıyan etnik grup ve inançla ilgili kültürel değerlere ve kimliklere; toplumsal, "kamusal" değer taşıyan ulusal ve sınıfsal kimlikler karşısında daha fazla değer veren, bu değerleri amaç edinen fikirler, ideolojiler ve siyasal hareketler, **gerici, etnik şoven** ve hatta radikalleşme oranında da **ırkçıdırlar**. Çünkü bu değerleri ve kimlikleri ifade eden kavramlar kültürel ve tarihsel olarak kapitalizm öncesinde, yani ulus öncesinde, orta çağ düzeni olan feodalizmde birinci derecede anlam ve değer taşıyan kavramlardır. Dolayısı ile bu kavramları amaç edinen siyasal hareketler, toplumsal gelişmenin doğal gelişimini frenleyip, onu geriye, orta çağa götürmeye çalışan **"gerici"** hareketlerdir.

Çağımızın en ilerici, en modern, geleceğe ait olan sınıfı ise işçi sınıfıdır. İşçi sınıfından yana tavır almak, onun çıkarlarını savunmak ise **genel ve nesnel** anlamda **ilericiliktir**.

Ulustan yana olmak, ulusal çıkarları savunmak ise söz konusu olan somut ulusun niteliğine bağlı olarak ya ilerici veya tutucu-gerici bir duruş olabilir. Antiemperyalist ulusal davranışlar **ilerici**,

emperyalist ulusal çıkarları savunmak ise **tutucu** ve hatta **gericidir**. Çünkü çağımız ulusalcılığı iki kutupludur: Emperyalist ülke ulusalcılığı muhafazakâr ve gericidir; antiemperyalist, bağımsızlıkçı ülke ulusalcılığı ise **ilerici ve devrimcidir**.

Çağımızın en ilerici sınıfı olan **işçi sınıfı açısından** mazlum ulus **“Milliyetçiliği”**, küresel büyük ve tekelci sermayenin emperyalist girişimlerine karşı kendi **sınıfsal çıkarlarının** korunması açısından olduğu kadar kendisinin de ait olduğu **ulusal çıkarların savunması** bakımından da olağanüstü büyük bir önem taşır. Çünkü bir ulus devletin işçi sınıfının sosyal kurtuluş mücadelesinde anahtar rol oynayan **sınıfsal birliğin** güvencesi en başta **ulusal birliğin** korunmasına bağlıdır. Ulus parçalanırsa işçi sınıfı da bölünür!

Atatürk Milliyetçiliği, **dış politikada** antiemperyalisttir; bu anlamda mazlum ve ezilen uluslardan yana bir ulusalcılıktır; dolayısı ile **ilericiliktir**!

Atatürk Milliyetçiliği, **iç politikada** yurttaşlar arasında etnik bakımdan **eşitliği** savunur; dolayısı ile bu açıdan da bu ulusalcılık **demokratiktir**!

Sonuç olarak görülüyor ki; laiklik ve ulusalcılık(Atatürk Milliyetçiliği) gibi cumhuriyet değerlerine yapılan saldırılar, aslında demokrasiye, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucu iradesine olan saldırılardır. Çünkü laiklik ilkesinin yozlaştırılması ve çiğnenmesi aslında yurttaşlar arasında inanç bakımından eşitliğe olan bir saldırı olduğu kadar, bu ilkeyi devrimci bir girişimle toplumsal yaşamımıza uygulayan M. Kemal Atatürk’e bir saldırıdır. Öte yandan ülkemizde Atatürk milliyetçiliğine, yani ulusalcılığa olan sataşmalar da aynı biçimde yine yurttaşlar arasında etnik köken bakımından eşitliğe bir saldırı, yani **bölücülük** olduğu kadar kurucu iradenin sembolü olan M. Kemal Atatürk’e doğrudan bir sataşmadır. Gericiler ve bölücülerden de zaten başka şey beklenemez!

Gericiler ve bölücüler “Hem suçlu, hem de güçlüdürler!” Ülkemizdeki Atatürkçü demokratik cumhuriyeti tahrip ederken bile utanmadan daha “demokratik” olduklarını, hatta “ileri” demokrasiyi geliştirdiklerini iddia etmektedirler! Şark kurnazlığı politikaları ancak bu derecede iki yüzlü olabilir!

Mehmet ÇAĞIRICI

mehmet.cagirici@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [Bilim/Kuramsal](#) [3]
- [Güncel](#) [4]
- [Toplumsal](#) [5]

Kaynak URL (26/04/2024 - 16:37 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/ulusalcilik-laiklik-ve-demokrasi>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/mehmet-cagirici>

[2] <mailto:mehmet.cagirici@politikadergisi.com>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>

[4] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/guncel>

[5] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>